

Uppföljningsprocess 2015

Delårsrapport per april 2015

Nämnden för funktionshinder och habiliterings rapport till landstingsstyrelsen

Innehållsförteckning

1 Inledning	2
2 Nämnden för funktionshinder och habiliterings samlade bedömning.....	2
3 Nämndens fokusområden 2015.....	3
3.1 Tillgänglighet	3
3.2 Brukarens delaktighet och inflytande	3
3.3 Brukarsäkerhet med kvalitet	3
3.4 Kompetensutveckling	3
3.5 Välfärdsteknologi	4
3.6 Landstingets funktionshinderspoltiska arbete	4
4 Mål och uppföljningsindikatorer	5
5 Ekonomi	6

1 Inledning

Nämnden för funktionshinder och habilitering redovisar sitt resultat per den 30 april i förhållande till landstingsplanens övergripande mål 2012-2015 samt nämndens verksamhetsplan för 2015. Nämnden ansvarar för verksamheter som tillhandahåller rehabilitering, habilitering och särskilt stöd till personer med funktionsnedsättning, tolktjänst till döva och hörselskadade samt hjälpmedelsservice till hälso- och sjukvården i landstinget och länets kommuner.

2 Nämnden för funktionshinder och habiliterings samlade bedömning

De övergripande målen för nämndens arbete innefattar nöjdhet hos brukare och anhöriga vad gäller delaktighet i planeringen av individuella insatser, att tillgängligheten till insatserna är god samt att myndighetsutövningen sker enligt lag, fastställda rutiner och tidsramar. Nämnden har också ett övergripande planerings- och uppföljningsansvar för landstingets utveckling inom det funktionshinderspolitiska området. Den kontinuerliga samverkan som sker mellan nämnden och företrädare för kommunerna samt övriga aktörer i länet utgör en viktig förutsättning för att stöd och re/habiliteringsinsatser kan ges kontinuerligt och med god effekt.

I landstingets övergripande visionsarbete om världens bästa hälsa 2020 följer nämnden särskilt hälsoläget för personer med funktionsnedsättning. Nationella och internationella kartläggningar visar att klyftan mellan personer med funktionsnedsättning och den övriga populationen är stor vad gäller levnadsförhållanden. Personer med funktionsnedsättning har sämre ekonomi, lägre utbildning, sämre hälsa och en hög arbetslöshet som försämrar förutsättningarna att klara sin försörjning och därmed sitt oberoende. EU-kommissionens rapport till EU-parlamentet 2010, Folkhälsoinstitutets rapporter om onödigt ohälsa samt Socialstyrelsens rapport "Alltjämt ojämnt" 2010 visar att personer med funktionsnedsättning har, och upplever sig ha, sämre hälsa i jämförelse med övrig befolkning. Ungdomsstyrelsens kartläggning av unga personer med funktionsnedsättning "Fokus 12" visar liknande resultat bland unga.

Utvecklad samverkan med länets kommuner i vård och rehabilitering ökar kraven på en effektiv och träffsäker hjälpmedelsverksamhet. Nya målgrupper, liksom ökning av äldre personer i behov av rehabilitering, höjer kraven på hjälpmedelsverksamhetens produkter och service till länets förskrivare. Samarbetet med länets kommuner förutsätter en strukturerad organisation för styrning och samverkan i hjälpmedelsprocessen. För att samtidigt klara verksamhetens budgetminskning med 5 miljoner kronor för 2015 har nämnden beslutat om en strukturförändring. Verksamheten kommer från 2016 att samordnas i nya lokaler i Umeå med serviceenheter i Skellefteå och Lycksele. Avtal om samverkan i hjälpmedelsprocessen har slutits mellan landstinget och länets kommuner som gäller fram till och med 2015. Reviderade avtal för 2016 kommer att fastställas under året. Kommunernas hjälpmedelsförskrivning utgör 2/3 av den totala förskrivningen i länet. Resterande förskrivning sker i landstinget, främst inom Habiliteringscentrum och Medicincentrum.

Tolkcentralen har ambitionen att vara tillgänglig för alla tolkuppdrag. Målvärdet för 2015 är att verksamheten ska klara 96% av alla tolkbeställningar, 98% av tolkbeställningar för hälso- och sjukvård samt 100% av tolkuppdrag vid akut sjukvård och vid polisärenden. Hur väl verksamheten lyckas med uppdraget beror till största delen på resurstillgång, under 2014 noterades ett underskott på grund av ökat behov av tolk. Under året tvingas verksamheten därför prioritera uppdrag i högre grad.

Habiliteringscentrum fortsätter sitt arbete med att utveckla sina insatser för vuxna personer med funktionsnedsättning. Personer med autismspektrumtillstånd efterfrågar habilitering i allt högre grad och habiliteringsprogram för specifika målgrupper utvecklas kontinuerligt. Tillgänglighetsmålen ser ut att klaras så här långt. Väntetider inom hörsel och synrehabilitering har minskat. En överenskommelse om landstingskommunal samverkan kring äldre personer med syn och/eller hörselnedsättning har presenterats i länssamordningsgruppen men beslut om innehåll och nivå på fortsatt arbete har ännu inte tagits.

3 Nämndens fokusområden 2015

3.1 Tillgänglighet

Inom Habiliteringscentrum är det fortsatt svårt att klara första mötet inom 30 dagar efter beslut om rätten till insatsen råd och stöd enligt LSS. Efterfrågan på habiliteringsinsatser enligt HSL för personer med autism ökar kontinuerligt. Inom syn- och hörselrehabilitering har tillgängligheten ökat jämfört med tidigare mätning och prognosen är att man för 2015 klarar tillgänglighetsmålet. Verksamheten har också kö till individuell beteendeträning (IBT) för små barn med autism. IBT ingår i kvalitetsregister och ska erbjudas barn i tidig ålder för att nå bästa resultat. Orsaken till kösituationen är att verksamheten nu tagit över ansvaret från BUP och gör förenklad utredningsgång direkt från 1:a linjen vilket kräver att resurser omdisponeras för utredning av unga.

För att undvika onödig ohälsa har ett samarbete mellan primärvården och habiliteringscentrum resulterat i ett förslag för att säkerställa en tillgänglig och fungerande primärvård för personer med omfattande funktionsnedsättningar. Förslaget innebär att ett anpassat arbetssätt och särskild kompetens avseende målgruppen och dess behov byggs upp inom primärvården med start under 2016 vid en hälsocentral i Umeå. Ärendet behandlas i landstingsstyrelsen i juni.

Tillgång till tolk vid behov är sämre än samma period 2014. Arvodestolkar finns oftast att tillgå, men för att klara sin budget ger verksamheten tolkbrist i större utsträckning än tidigare. Tolkbristen är 6%, jämfört med 4% januari-april föregående år. Tolkbeställningarna har ökat från 1 941 januari-april 2014 till 2 048 samma period 2015. Prognosen för 2015 är att verksamheten troligen får svårigheter att uppnå målvärdet. Ett ärende har inkommit till Patientnämnden som rör en internationell sommarvecka för personer med dövblindhet, där resursbrist orsakat att tolkverksamheten inte kan erbjuda tolk.

Inom hjälpmedelsverksamheten har man i samarbete med Hjälpmedel dalarna utvecklat en visnings-/prova-på-miljö för barn som vill testa anpassade lekredskap. Projektet, som finansieras via fonderade medel, har som syfte att stimulera lek genom att göra anpassade lekverktyg mer tillgängliga för barn med funktionsnedsättning där leken är en viktig del i habiliteringsinsatserna.

3.2 Brukarens delaktighet och inflytande

Ett vårdprogram för vuxna personer med Downs syndrom implementeras under 2015 och ska ingå i vårdpraxis för primärvården. Ett arbete har presenterats i länssamordningsgruppen som belyser vad som ska ingå i den specialiserade syn- och hörselrehabiliteringen respektive vad som utgör kommunernas ansvar för vård och omsorg av äldre. Ett inriktningsbeslut har tagits som innebär att kommunerna ansvarar för det vardagliga stödet till äldre personer med sin syn- och/eller hörselnedsättning. För att klara uppdraget krävs ytterligare kompetensutveckling som inte är igångsatt ännu.

3.3 Brukarsäkerhet med kvalitet

Patientsäkerhetsgruppen inom Habiliteringscentrum har under perioden tagit fram en lokal plan för avvikelse och riskhantering som ska utgöra stöd i arbetet med brukar/patientsäkerhet. Allt fler kvalitetsregister tas fram inom habiliteringsområdet. I år implementeras kvalitetsregister inom synrehabilitering och habilitering för vuxna samt är ett nationellt förbättringsarbete inom kvalitetsregister HabQ initierat. För att säkerställa kvalitet inom tolkcentralen följer man nationella regler som tillämpar en tolk för korta tolkupdrag som varar maximalt en timme och två tolkar vid längre uppdrag. Vid särskilt behov finns två tolkar med även vid kortare uppdrag.

3.4 Kompetensutveckling

Habilitering är en tvärprofessionell insats med flera specialistkompetenser med fokus på insatser på individ-, familj-, grupp- och omgivningsnivå. Kompetens som inte finns inom länet förutsätter att man deltar kontinuerligt i nationella nätverk och konferenser. Under våren har två nationella konferenser inom hörselrehabilitering hållits i länet. De metoder som finns måste ofta anpassas utifrån brukarens

kognitiva och kommunikativa förmåga vilket ställer krav på erfarenhet och kunskap. Inom rehabiliteringen satsas därför under 2015-16 på utbildning för att behandla problemskapande beteende hos personer med autism och utvecklingsstörning. Kompetensutveckling får till viss del stå tillbaka under året inom tolkverksamheten. En kortare intern fortbildning i ASL (American Sign Language) pågår samt har skriv-/TSS tolkarna deltagit i nationell teknikdag för sin yrkesgrupp.

3.5 Välfärdsteknologi

Inom verksamheten datatek/appotek för personer med kognitiva funktionsnedsättningar har verksamheterna, genom omfördelning av resurser, förstärkt rådgivning till brukare i alla åldrar i användandet av smarta telefoner, appar och läsplattor. Även inom synrehabilitering prioriteras riktad information i användning av ny teknik. Inom tolkverksamheten utvecklas skrivtolkning på distans, bland annat har ett samarbete påbörjats med CI-teamet (cochleaimplantat) på NUS. Inom hjälpmedel ligger man i framkant vad gäller välfärdsteknologi, kontinuerligt pågår omvärldsspaning och elrullstolstillverkare anlitar hjälpmedelsverksamheten för utbildning.

3.6 Landstingets funktionshinderspolitiska arbete

Arbetet med att revidera landstingets funktionshinderspolitiska policy har påbörjats. En arbetsgrupp är utsedd med representanter från funktionshindersrörelsen i samverkan med nämnden för funktionshinder och rehabilitering samt landstingets samverkansnämnd. Uppdraget är att ta fram ett förslag till funktionshinderspolitisk policy 2016 -2020 för Västerbottens läns landsting. Denna ska fastställas av landstingsfullmäktige.

4 Mål och uppföljningsindikatorer

I nämndens verksamhetsplan har landstingsplanen omsatts i mål och uppföljningsindikatorer för 2015. Delårsrapporten är en uppföljning av de mål som enligt nämndens verksamhetsplan ska redovisas per april. Detta avser målvärden inom tre av landstingets övergripande mål: bättre och jämlik hälsa, god vård samt god hushållning. I redovisningen presenteras i tabellform en prognos för målluppfyllelse vid årets slut för respektive målvärde. Grönt anger en bedömning om att målvärdet kommer att uppfyllas eller uppfyllas till största delen och rött pekar på en större avvikelse från målvärdet och att förbättringar krävs. Av de 6 mål som redovisas nedan bedöms 5 vara uppfyllda vid årets slut. Det ekonomiska resultatet för perioden januari-april 2015 presenteras i avsnitt 5: Ekonomi.

Bättre och jämlik hälsa

Mål 2015	Målvärde 2015	Uppföljning per april 2015	Fördelning män/kvinnor	Prognos: resultat vid årets slut
4 Beslut om insats enligt LSS ska ges inom 90 dagar efter att ansökan inkommit.	85 %	100 %	Fördelning presenteras i årsrapport	Målet uppnås
6 Hjälpmedel levereras och underhålls enligt verksamhetens kvalitetsindikatorer	90 % av: -Lagervaror inom 7 dgr -Best varor inom 20 dgr -Underhåll: avhjälpande åtgärd inom 14 dgr -Kundtjänstamtal besvaras	Lager 80,6 % Best v 83,2 % Underhåll 73,4 % Kund 93,4 %		Målet uppnås ej Lager 83 % Best v 85 % Underhåll 85 % Kund 92 %

God vård

Mål 2015	Målvärde 2015	Uppföljning per april 2015	Fördelning män/kvinnor	Prognos: resultat vid årets slut
11 Vuxna inom syn- och hörselhabilitering får ett nybesök inom 90 dagar	Syn 80 % Hörsel 80 %	Syn 72–78 % Hörsel 86-96 %	Syn: 41 % män 59 % kvinnor Hör: 43 % män 57 % kvinnor	Målet uppnås
12 Brukare med aktiva insatser har en aktuell individuell plan	Barn (hab) 85 % Vuxna (hab) 85 %	Barn 84 % Vuxna 84 %	Uppgifter saknas	Målet uppnås
13 Öka andelen nya brukare inom syn- och hörselhabilitering som har individuell plan	Synrehab 40 % Hörselhab 50 %	Syn 93 % Hör 100 %	Uppgifter saknas	Målet uppnås

God hushållning

Mål 2015	Målvärde 2015	Uppföljning per april 2015	Fördelning män/kvinnor	Prognos: resultat vid årets slut
20 Budget i balans	Budget i balans	Se avsnitt 4 Ekonomi		Målet uppnås ej

4 Ekonomi

Nämnden redovisar för perioden fram till och med april 2015 ett litet överskott i förhållande till budget. Prognosen för helåret kan påverkas av den pågående omstruktureringen av Hjälpmedel Västerbotten där viss fördröjning kan uppstå vad gäller planerade effektiviseringar och omstruktureringar under året. I övrigt redovisar verksamheterna ett resultat enligt budget.

NFH - Budgetavvikelse per verksamhet under perioden januari - april 2015

Basenhet	Ack utfall tertial 1 2015	Ack budget tertial 1 2015	Ack diff +/-	Årsbudget 2015
Totaler	35 807,7	36 084,7	277,1	912 00
1897 Ej förd budget Med vård	190,8	238,5	47,7	36 55
5020 Tolkcentral Västerbotten	2 887,1	2 921,8	34,7	7 116,8
5042 Habiliterings centrum AC	36 876,2	37 694,1	818	102 129,8
5050 Hjälpmedel AC intäktsbudget	-7 571,6	-9 410,5	-1 838,9	-29 640,7
5891 Funktionshinder gemensamt	2 828,8	4 020,6	1 191,8	6 079,6
8015 Nämnden för funktionshinder och	596,4	620,2	23,8	1 859,5

habilitering				
--------------	--	--	--	--